

האגודה לזכויות האזרח בישראל
جمعية حقوق المواطن في اسرائيل
The Association for Civil Rights in Israel

Adalah The Legal Center for Arab Minority Rights in Israel
مركز المدعي القانوني لحقوق الاقلية العربية في اسرائيل
עזאלה המרכז המשפטי לזכויות המיעוט הערבי בישראל

28 בנובמבר 2013

לכבוד
רב ניצב יוחנן דנינו
המפכ"ל
משטרת ישראל – המטה הארצי
ירושלים
בפקס : 02-5428118

לכבוד
מר יהודה וינשטיין
היועץ המשפטי לממשלה
ירושלים
בפקס : 02-6467001

שלום רב,

הנדון: ניסיון פסול להרתיע אזרחים מהשתתפות במחאה נגד חוק פראוור-בגין

הרינו לפנות אליכם בעניין הניסיון הפסול להרתיע אזרחים מההשתתפות במחאה נגד חוק פראוור-בגין להסדרת התיישבות הבדואים בנגב, וזאת כדלקמן:

1. כידוע, בימים אלה מתקיימות הפגנות רבות בארץ נגד חוק פראוור-בגין השנוי במחלוקת. לצערנו הרב, אנו נדרשים לפנות אליכם שוב בעקבות תלונות שהגיעו אלינו מאזרחים, אשר זומנו לשיחות או לחקירות במשטרה ובשב"כ, על רקע השתתפותם בהפגנות אלה, שיחות וחקירות שבמהלכן נעשה ניסיון להרתיע אותם מהשתתפות בפעילות מחאה נוספת. מריבוי התלונות מצטיירת תמונה מדאיגה של ניסיון פסול להלך אימים על אזרחים, המבקשים לממש את זכותם החוקתית למחות נגד מדיניות ממשלתית פוגענית ולהביע עמדתם לקראת ההצבעה בכנסת, ולהניא אותם מפעילות פוליטית אזרחית. אנו פונים אליכם כעת, לקראת ההפגנות המתוכננות בשבת הקרובה, כדי להתריע שוב על

הפסול החמור שבניצול לרעה של סמכות החקירה לצינון הדיון החופשי בנושאים שבמחלוקת, ועל מנת לבקש את התערבותכם הדחופה כדי להבטיח הגנה נאותה על חופש הביטוי של האזרחים, המשתתפים בהפגנות אלה.

להלן תיאור חלק מהתלונות שהגיעו אלינו, כפי שנמסרו לנציגי עדאלה:

2. **פאטמה עאסלה** בת 21 וסטודנטית לפסיכולוגיה ומשאבי אנוש באוניברסיטת חיפה, התייצבה בתחנת משטרת משגב ביום 20.11.13, לאחר שקיבלה מכתב זימון. גב' עאסלה היא פעילה פוליטית-חברתית, העובדת בעמותה למען זכויות נשים בכפרה עראבה. במהלך החקירה שאל אותה החוקר שאלות על ההפגנות נגד מתווה פראוור, שיערכו בעראבה בסוף השבוע הקרוב: מי מארגן את ההפגנות? האם לה יש חלק בארגון? כן נשאלה גב' עאסלה על השתתפותה בהפגנות נגד מתווה פראוור בעבר והאם בכוונתה להשתתף בהפגנה שתיערך ביום 30.11.13. החוקר הבהיר, כי מטרת החקירה היא לבדוק את הקרקע והכוונות של המפגינים, ולהיות מוכנים למה שעשוי לקרות בהפגנות ה-30.11.13. במהלך החקירה הציע החוקר מספר פעמים שיהיה "קשר" בין גב' עאסלה לבינו, לפני ההפגנות והפעילויות הפוליטיות, ואף הרחיק והציע לה לחשוב על עצמה ועל טובתה ולהתרחק מעניינים, עליהם "אין לה שליטה".

3. **פדאא שחאדה** היא בת 30 מלוד, עובדת בארגון אלאהל ובבית ספר בלוד עם נערות בסיכון, ובמקביל החלה השנה תואר שני במגדר באוניברסיטת בר אילן. ביום 13.11.13 התייצבה במשטרת רמלה בעקבות זימון לחקירה: בטלפון נמסר לה, כי עליה להגיע על מנת למסור מידע בקשר לחקירת שב"כ תלויה ועומדת, כדי שניתן יהיה לסיים את החקירה ולסגור את התיק. אולם משהגיעה לתחנה נאמר לה, כי למעשה זוהי מעין שיחת היכרות – והיא לא נשאלה כלל על חקירה קונקרטית כלשהי. במהלך השיחה היא נשאלה אודות פעילותה הפוליטית ועמדותיה, וביחס למניעה בארגון הפגנות והשתתפות בהן. כן היא נשאלה על חבריה ועל פרסומיה בפייסבוק. גב' שחאדה נשאלה אם היא מתכננת להמשיך ולהשתתף בפעילויות פוליטיות ונאמר לה כי עליה להיזהר, כיוון שהיא קרובה מאוד לחציית הקו האדום של פעילות נגד המדינה. במהלך השיחה/חקירה הציע החוקר לפדאא לשמור אתו על קשר ו"לעדכן" אותו.

4. **מועתסם זידאן** הוא סטודנט להנדסת מכונות בטכניון מכפר מנדא, אשר זומן לבירור בתחנת משטרת משגב ביום 18.11.13. בחקירתו, שנוהלה על ידי נציגי שב"כ, הוא הואשם בכך כי הוא משתתף בפעילות פוליטית גזענית, ויוחסו לו אמונות גזעניות. הוא נשאל על ההפגנות נגד מתווה פראוור והואשם כי זרק אבנים על שוטרים במהלך ההפגנות שנערכו ב-15 ביולי. בחקירתו הוא לא נדרש לספק מידע, ואופי החקירה היה כשיחת איום והפחדה. חלק משמעותי מהשיחה הוקדש ללימודיו של מועתסם, בדוגמאות של אנשים שנעצרו בגין פעילותם הפוליטית שחרגה מן המותר בעיני המשטרה ולאחר מכן הופסקו לימודיהם. אנשי השב"כ ייעצו למועתסם לא ללכת להפגנות ולחסוך מעצמו לסכן את

לימודיו ועתידו. הובהר לו כי פעילותו הפוליטית תזיק ללימודיו האקדמיים ולסיכויים שלו למצוא עבודה.

5. **באסל עכרי**, בן 18 מעראבה, זומן לחקירה בתחנת משגב בערב חג הקורבן, 13.10.13. לשאלת אביו, אשר שוחח עם השוטר בטלפון, נאמר לו כי מדובר בחקירה בשב"כ. יצוין כי מר עכרי נעצר ללילה אחד בעקבות הפגנות ה-15 ביולי נגד מתווה פראוור. כאשר התייצב בתחנה, נפגש מר עכרי עם נציג השב"כ אשר שאל אותו שאלות רבות אודות אביו, אסיר ביטחוני לשעבר. לאחר מכן נשאל מר עכרי כמה שאלות על מתווה פראוור ועל פעילותו הפוליטית הקשורה לעניין זה, לרבות השתתפות בהפגנות. לאורך השיחה, נשאל מר עכרי שאלות הנוגעות לחברים ופעילים אחרים והתבקש לשתף פעולה עם שירותי הבטחון. משהבהיר מר עכרי שאין בכוונתו לעשות כן, הסתיימה השיחה באזהרה, לפיה אם הוא מתכוון להשתתף עוד בהפגנות, מומלץ שיהיה רק משתתף ושיימנע מלארגן ולעודד אנשים נוספים להצטרף להפגנות אלו.

6. כזכור, בעקבות פניה קודמת של האגודה לזכויות האזרח בנוגע לזימון פעילים במסגרת המחאה החברתית למשטרה בקיץ 2012, הדגיש המפכ"ל את מחויבות המשטרה להגנה על חירות הביטוי והמחאה, והבהיר בצורה חד משמעית, כי בעוד המשטרה רשאית, במסגרת היערכות להפגנות, לקיים הידברות עם המארגנים והפעילים על מנת להתכונן לאירועים ולשמור על הסדר הציבורי במהלכם, "פעילות מקדימה" מסוג זה **אינה כוללת** זימונים לחקירות למטרות בירור "והדבר אינו מתיישב עם מדיניות משטרת ישראל". על רקע זה, הורה המפכ"ל על ביטול הזימונים שהוצאו אותה עת והבהיר, כי "ככל שמי משוטרי משטרת ישראל עשה שימוש בהליך הידברות כאמור על מנת להניא את מבקשי המחאה מלממש זכותם הדמוקרטית להפגין כדין – וחמור מכך – נקט בלשון מאיימת ובהפעלת לחץ פסול לצורך זה, הרי שפעל שלא כדין וצפוי יהא לעמוד, למצער, לדין משמעתי המתחייב בנסיבות העניין" (העתק תשובת עוזר המפכ"ל מיום 18.6.12 מצ"ב לנוחיותכם).

7. עוד יוזכר, כי ביום 24.7.13 הגישה האגודה לזכויות האזרח עתירה (בג"צ 5277/13 האגודה לזכויות האזרח נ' שירות הביטחון הכללי ומשטרת ישראל), נגד הפרקטיקה הפסולה של זימון פעילים ל"שיחות אזהרה" בשב"כ.

8. ההתנהלות החמורה המתוארת לעיל אינה מתיישבת, בלשון המעטה, עם חובת הרשויות להבטיח את חופש הביטוי והמחאה במדינה דמוקרטית. יש בה כדי לתת תחת מעמדם של הפעילים כאזרחים במדינה דמוקרטית, ולשדר את המסר הפסול, שמי שמשתתף במחאה "נמצא על הכוונת". כן יש בה כדי לשדר מסר פסול ומפלה לציבור הערבי בישראל, לפיו מחאתו אינה נתפסת כמחאה אזרחית לגיטימית הראויה להגנה, וכי מימוש חירויותיו היסודיות אינו מובן מאליו. בדומה למחאה החברתית, המחאה סביב חוק בגין-פראוור מהווה חלק חיוני מהדיון הציבורי בישראל אודות שאלות פוליטיות השנויות המחלוקת.

על יסוד האמור לעיל אנו מבקשים את התערבותכם הדחופה על מנת לשים קץ לניסיון הקשה לצנן מחאה זו ולהרתיע אזרחים מהשתתפות חופשית בה.

בברכה,

לילה מרגלית, עו"ד
האגודה לזכויות האזרח בישראל

נדים שחאדה, עו"ד
עדאלה

העתקים :
יועמ"ש השב"כ
עו"ד דנה בריסקמן, מחלקת הבג"צים, פרקליטות המדינה